

DD2 – nye veje i behandlingen af type 2-diabetes

Jens Steen Nielsen, Jørgen Rungby, Jens Sandahl Christiansen, Allan Vaag, Søren Friberg, Henrik Toft Sørensen & Henning Beck-Nielsen

STATUSARTIKEL

Dansk Endokrinologisk Selskab

Mere end 300.000 danskere har i dag diabetes, og tallet forventes at vokse til nær det dobbelte antal i 2025. Dansk Center For Strategisk Forskning I Type 2 Diabetes (DD2) er et nationalt projekt støttet af bl.a. Det Strategiske Forskningsråd. Målene er at: 1) sikre den enkelte patient med nydiagnosticeret type 2-diabetes normal livslængde og livskvalitet, 2) forbedre individualiseringen i behandlingen for at reducere omfang og antal af senkomplikationer og 3) øge niveauet af fysisk aktivitet på en mere bæredygtig måde [1]. Øget individualiseret behandling af nydiagnosticerede patienter kan nås ved at: 1) anvende eksisterende registerdata systematisk, 2) oprette og anvende en ny forskningsbiobank med blod- og urinprøver til fæno- og genotypisk diagnosticering, 3) indsamle nye relevante kliniske data og 4) registrere patienternes selvvrurderede helbred.

DD2-idéen er at indsamle disse data og løbende følge diabetesspecifikke kliniske og sundhedøkonomiske parametre samt patienternes selvvrurderede helbred (se figuren). Samkøres disse data, fås et nutidsbillede af behandlingen, der kan anvendes i diagnosticering, forskning, klinikken, og som på sigt kan støtte de administrative enheder. DD2's biobank og forskningsdatabase blev etableret i 2010 og herefter gradvist implementeret nationalt via en regional forankring og et bredt samarbejde mellem regionerne, primær- og sekundærsektoren. I projektet deltager 24 diabetesambulatorier og 417 almenpraksis samt to kommunale sundhedscentre. Samlet indsender de forskningsdata og prøver fra mere end 60 personer ugentligt med nydiagnosticeret type 2-diabetes.

Via et samarbejde med Dansk Voksen Diabetes Database og Dansk Almen Medicinsk Database har DD2 desuden etableret en forskningsdatabase, som nu er på over 42.000 patienter, hvor man via registersamkøring kan følge diabetesspecifikke *outcomes* for mennesker med type 2-diabetes diagnosticeret efter 1.1.2009. Resultaterne fra projektet publiceres løbende i videnskabelige tidsskrifter [1] og via fagtidsskrifter til behandlere, politikere og patienter. Data offentliggøres også løbende online på www.dd2.nu. Der er ligeledes indledt et bredt samarbejde om udviklingen af resultatformidling til behandlere på en for brugeren lettilgængelig måde.

Implementeringen af ny viden i klinikken er ofte en langvarig proces. Det samarbejde, som er etableret mellem DD2, primær- og sekundærsektoren samt regionerne og enkelte kommuner, øger muligheden for hurtigere implementering af ny viden på alle niveauer. Et eksempel på dette er den af DD2

udviklede mobilapplikation InterWalk. Dette er en app, som muliggør brugerguidning og monitorering af intervalgang – en individualiseret evidensbaseret fysisk aktivitet [2]. Samtidig sikrer appen, at de brugergenerede data kan anvendes til forskning i effekter af fysisk aktivitet blandt mennesker med type 2-diabetes samt mere generelt vedrørende folkesundheden.

Forskningen i DD2 er åben. Alle kan fremsende protokolforslag til DD2's forskningsudvalg. Har flere grupper eller personer samme idéer, vil udvalget facilitere et samarbejde. Lige nu arbejdes på at beskrive en ny fæno- og genotypisk inddeling af nydiagnosticerede type 2-diabetikere i klinisk relevante undergrupper for herigennem bedre at kunne tilpasse behandlingen den enkelte patient. Undergrupperne baseres primært på differentielle patofysiologiske mekanismer, som f.eks. defekt insulinsekretion versus defekt insulinvirkning. Målet er bedre behandlingseffekter med færre bivirkninger til den lavest mulige pris. DD2 er finansieret frem til marts 2015, og der arbejdes på en mere langsigtet implementering. Visionen er at sikre Danmarks førende position inden for behandling og forskning i type 2-diabetes og at tjene som inspiration for en mere samlet forskning og behandling af andre folkesygdomme.

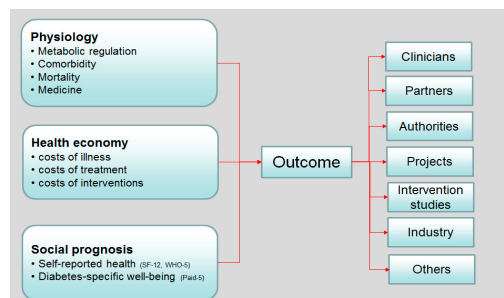
KORRESPONDANCE: Jens Steen Nielsen, DD2-Centret, Odense Universitetshospital, Kløvervænget 10, 3. sal, 5000 Odense C. E-mail: j.s.nielsen@rsyd.dk

INTERESSEKONFLIKTER: Forfatterens ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

TAKSIGELSE: Vi takker Det strategiske Forskningsråd, Novo Nordisk, Diabetesforeningen, Sundhedsstyrelsen, Region Syddanmark og Herta Christensen for økonomisk støtte.

LITTERATUR

1. Clin Epidemiol 2012;4(suppl 1).
2. Karstoft K, Winding K, Knudsen SH et al. The effects of free-living interval-walking training on glycemic control, body composition, and physical fitness in type 2 diabetic patients. *Diabetes Care* 2013;36:228-36.

DD2 indsamler f.eks. fysiologiske, sundhedøkonomiske og patienternes selvvrurderede helbred. Idéen er at anvende de forskellige *outcomes* til gavn for patienter, klinikere, myndigheder og industri.